

ГЛАСНИК КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

МАНАСТИР
ГРАЧАНИЦА
Година V, Број 195-196
2004
ISSN 1451-1266

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ ВЕСТИ
ИЗЛАЗИ СА БЛАГОСЛОВОМ Њ.П. ЕПИСКОПА РАШКО-ПРИЗРЕНСКОГ Г.Г. АРТЕМИЈА

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ
О БОЖИЋУ 2004. ГОДИНЕ
ПАВЛЕ

ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ ПРАВОСЛАВНИ
АРХИЕПИСКОП ПЕЋКИ, МИТРОПОЛИТ
БЕОГРАДСКО КАРЛОВАЧКИ И ПАТРИЈАРХ
СРПСКИ, СА СВИМ АРХИЈЕРЕЈИМА СРПСКЕ
ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ, СВЕШТЕНСТВУ,
МОНАШТВУ И СВИМА СИНОВИМА И
КЋЕРИМА НАШЕ СВЕТЕ ЦРКВЕ: БЛАГОДАТ,
МИЛОСТ И МИР ОД БОГА ОЦА, И ГОСПОДА
НАШЕГА ИСУСА ХРИСТА, И ДУХА СВЕТОГА,
УЗ РАДОСНИ БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ:

МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

*Јер се данас рађа Божији Син Јединородни,
Сјајношћу Славе Његове,
Обличје бића и вечности Његове
(Св. Јован Дамаскин,
Беседа на Светој Христовој рођењу)*

Ево дана који су очекивали старозавештни пророци (Ис 2,2-3; 9,6; Јер 23,5-6; Јез 34,23; Мих 5,2); ево дана за којим су цезнули старозавештни праведници (1. Мој 12,3; 5. Мој 18,15); ево дана који је обећан свима који су Господа шражили (Пс 118,24), "јер будући по природи Савршени Бог, постојао је по природи Савршени човек - Он Исуси, не променивши природу, ниши привидним чинећи овај-лоћење" по речима Св. Јована Дамаскина.

Данас нам се, христољубива браћо и сестре, драга наша децо духовна, роди Син Божији који постојаде Син човечији, остварујући чудесно и Богом и човеком. Данас се силом и дејством Духа Светога, од дјеве, Пресвете Богородице, роди Сјасишељ света, Цар Израилев, син Давидов (Мт 15,22). Зашто и певамо са Светим Григоријем Богословом: "О новог ли мешања! О чуднога ли сједињења! Онај који јесте постојаје, и Нестворени ствара се."

Неколико пушта поновисмо да се Господ данас роди и заиста је тако. Величина наших празника и јесте у томе што они на чудесан начин шај догађај чине поново присутним и стварним. То бива јасније ако имамо на уму библијско поимање памћења, сећања, што увек подразумева описујућавање тога догађаја. Наш свет и век у коме живимо гошово да и не познаје ову истину. Ошуда овај, као и сваки други празник, људи често доживљавају као усјомену на нешто што се некада давно негде догодило, нечега што је лепо да се сећамо, јер како се то обично каже, што су наши леи стари обичаји. Међутим, празници су понајмање обичаји. На првом месту они исјуњавају наш живој смислом, и то смислом постојања, освећујући време у коме живимо. Хришћани који знају да је Христос дошао, који су свесни Његовог присутства и у

дому и на Светој Литургији, и који ишчекују Његов други долазак, они имају сасвим другачији однос према живоју, његовом смислу и вредностима, за разлику од оних који не размисљају на овакав начин а шраже некакав смисао у светој који их окружује.

Данашњи Празник нам открива да нисмо позвани само да будемо добри, честити, племенити и узорни грађани, већ далеко више од тога: да постанемо деца Божија. Да се стварамо о светој који нас окружује и да шај свети приносимо Богу како би вечно постојао. Није ли то и решење еколошке кризе. Није ли решење овог проблема, као и сваког другог, у враћању на библијски, хришћански поглед на свет. Сигурно јесте за оне који имају уши да чују и очи да виде.

Свето писмо, ша књига живоја, јасно нам говори о свему томе. Свети и човек створени су од Бога, из небића (1. Мој 1,1). У себи самом они немају ништа што би их држало у постојању без Бога. Само у заједници са Богом, могуће је наше постојање, наш живој. Тај живој нама Бог нуди, али нас не приморава да позив

Рођење Богомладенца

прихваћимо. Будући да нас је створио по лику своме (1. Мој 1,26), даровао нам је дакле, слободу и од нас очекује да слободу пројавимо као љубав, као пошврдан одговор на Божији позив. Адам и Ева су, најалост, своју слободу пројавили на негашиван начин, нису прихватили Божији позив, (1. Мој 3,6), али Господ ни њих, као ни нас, није оставио (1. Мој 3,15), већ је наставио да промишља о човеку и да га припрема за долазак Месије који ће сјасити и свет и човека (Јер 31,31-33).

Како ће га сјасити, подсмешљиво нас питају људи овога века. А ми одговарамо - сјасиће нас тако што ће Бог постојати човек, а да при том остане Бог. И што се управо дешава на данашњи дан. Бог постојаје човек. Данас се сјасење објавило светој.

А од чега нас то Господ сјашава? питају они даље. То је заиста тешко објаснити. Онај ко не види употребу да буде сјашен тешко му је о тој употреби да говори. Само се човек окамењена срца не ужасава над свим невољама, патњама и страдањима,

које испуњавају овај свет. Колико је суза само на овим просјорима проливено у историји? Зар нисмо у овој години славили два века од Првог српског устанка и ослобођење од вековног ројства, сећивши се наших светих и славних предака, који су показали љубав од које нема веће, да живош свој положе за ближње своје (Јн 15,13). Сећајући се њих и тих великих дана, нама као поштомцима ових дивних Христолубаца и браћолубаца, срца су била испуњена радошћу. Нажалост, шолико је рашова, убисћава, злочина, сваковрсних нејравди и понижења било и у ових двеста година. Колико је деце остало без родитеља, колико родитеља без деце, колико суза проливено за родним прагом, за водом која нас је прво зајојила, за ваздухом који смо прво удахнули? И треба ли још набрајати све невоље у долини плача, како овај наш свет назива оца Јусин Побовић. Мир Божиј, који овај дан доноси, недостајао је нашем народу више од хлеба.

Његова светост Патријарх Павле

Радујмо се зашто данас дарованом сјасењу, али радујмо се шоме дару на месту где се он дарује, а што је Црква. Чудесна и шајанствена реалност Празника не осћварује се на сваком месту, мада је сјасоносна за свако место. Та реалност Празника осћварује се само у Цркви, на светом Сабрању, у Светлој Лишургији. Ту се Божић слави, што се примају његови дарови у Светлој евхаристији, где се ми сједињујемо са Богом који је постојао човек. "Зашто празнујемо, не штаирално, него божански; не светски, него надсвештски; празнујемо не наш празник, него боље рећи Господњи празник, не болестни, него оздрављење, не саздање, него пресаздање" (Св. Григорије Богослов).

Али, наше сјасење се не завршава данас. Оно је данас почело своје осћварење. По речима Светог Григорија Богослова: "Пошто смо услед зла ошћали од добробћа, било је пошребно да нас Господ себи поново враћи кроз овајлоћење." Али ни овајлоћење само по себи није довољно - било је пошребно и крсно сјрадање и славно васкрсење (Јн 12,27) и све што Господ чини ради нашег сјасења. Зашто Свети Јован Златоустичи кличе: "О новог чуда! О неисказане благодаћи! Христос се бори, а ја венац примам! Он војује против ђавола, а ја односим победу над ђаволом."

Иако све Дарове примам у Светлој Лишургији, нажалост, и данас је много оних који не долазе у свете храмове. Ипак наше није да их осуђујемо, већ молимо Господа да и њих приведе сјасењу. Морамо имати на уму да никоме не смемо осћорити слободу. Свако има право да извор и смисао свога живоша не види у заједници са Богом. Господ ни њих не најуштиа већ им даје право на живош, време за покајање и промену њихове погубне одлуке. И за њих се молимо да се науче од мудраца који су се клањали звездама, али када видеше Господа - Њему се поклонише, јер је Он дошао да их ослободи од робовања звездама и веровања у судбину (Владика Николај).

Док се у свету прокламује слобода, нашој браћи на Косову и Метохији одузима се чак и право на живош. На њима се испуњавају речи Христове да и тици и живошине имају свој дом, а они, као и Син човечији, немају где главу склонити (Мт 8,22). Нашој браћи на расћетом Косову и Метохији, разорени су домови, сјаљена огњишта, порушени вековни храмове, гробови прекојани. На земљи, коју смо крвљу плаћили, они немају право да живе.

Њима, пре свих, ујућујемо речи које је Христос ујућио својим следбеницима: „Не бој се мало сјадо...“ (Лк 12,32). Остјајати и остјаћи данас на Косову и Метохији, могуће је заиста једино са Господом. Зашто нека их Господ обрадује неисказаном радошћу. Не желимо данас да прозивамо оне који су криви за шакво сјање и њих нека обасја светлост данашњег Дана, не би ли схваћили сву дубину греха који чине, не само према нашој браћи, већ и према себи и својем пошомству. Нека Господ њима ошћити јер не знају шта раде, а ми прашићемо ради љубави Христове, јер само љубављу испуњени, можемо разумети величину данашњег дана - Празника мира. Само шаквом љубављу, можемо се радоваћи са Вишлејемским пасћирима и са анђелима певачи о миру: „Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља“ (Лк 2,14).

Љубав Хрстова, која нас је данас обасјала, позива нас да шакву љубав дарујемо свима. Говоримо о љубави која је начин

Божијег постојања а ми, будући боголики, позовани смо да шакву љубав имамо.

У име све љубави, позивамо нашу браћу у Републици Македонији, који су у расколу, да се окрену новорођеном Богомладенцу, да се у заједници радујемо, јер је Он дошао да бисмо сви били једно, како каже Господ: „Да сви једно буду, као ти, Оче, што си у мени и ја у теби, да и они у нама једно буду, да сви што верује да си ме ти послао“ (Јн 17,21).

Због шог сјасоносног јединства позивамо сву нашу православну браћу у Црној Гори да се у међусобној љубави саберу око колевке Богомладенца Христа, јер су, без обзира на разлике у племенском и националном изјашњавању браћа и по Богу и по заједничким прецима. И поручујемо им да нас не сјасвају ни нације ни партије него Црква Божја чију узвишену службу мира и сјасења врши Мишрополија црногорско - приморска и остјале Светосавске епархије у Црној Гори. Зашто се

молимо Богу да мир свој и Божићу радост излије на све оне који у миру, љубави и вери живе.

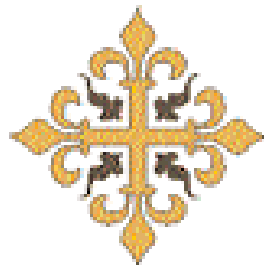
Посебно се обраћамо нашој духовној деци у расејању, али и у Ошћибини, која живе у верски мешовитим срединама, да према свима покажу не само разумевање, јер је што за хришћанина мало, већ љубав. Ми нисмо позовани не само да другог шримо већ да другог волимо, по речима Христовим: „И ако поздрављаше само браћу своју, шта одвише чинише? Не чине ли штак и незнабошци?“ (Мт 5,47). Нека се нико због нашег имена или наших дела, не нађе увређен, а камоли повређен. То је оно што од срца желимо, за што се Богу молимо и на што Вас, децо наша духовна, позивамо.

Позивамо на љубав и мудрост најодговорније људе у нашој земљи, све оне који ушћу на очување вредности и сјварању закона на којима почива држава, један народ и многи народи, да не забораве да је ово хришћанска земља, да се не пошћиде свога имена и порекла, да нас се не пошћиде преци наши кад пред њих изађемо. Позивајући их на свест да је земља у којој живимо хришћанска, ми не шражимо „права царска“, већ шражимо да се истина не проглашава за лаж, ниши лаж за истину, неморал за морал.

Од оних који су најодговорнији за васишњавање наше деце и за сјварање услова у којима наша деца сјасвају, шражимо да не занемаре библијску истину и циљ који је пред човека пошћављен, а што је да човек пошћане Бог по благодаћи. Свети апостол Павле јасно поручује: „Све ми је дозвољено, али све не користи; све ми је дозвољено, али не дам да ишта овлада мноме“ (1. Кор 6,12).

Позивамо наше духовне кћери, да рађају децу, а не да их нерођене у штроби убијају изговарајући се планирањем породице. Нека се нико не правда сиромашћом. Деци јестје пошребно много шга, али највише им је пошребно љубави и мира у породици. Љубав не зависи од новца, честјо бива, што је више новца, љубави је мање. Љубав и мир су данас најпошребнији нашем друштву и нашој породици. Реформе, о којима се причало и прича, имају и добре сјране. Али, ако наш живош не доживи преображај, ако љубав Хрстолуку не пошћавимо за основу нашег живљења, узалудан је сваки шруд и рад, као што рече апостол Павле: „Ако језике човечије и анђеоске говорим, а љубави немам, онда сам као звоно које јечи, или као кимвал који звечи“ (1. Кор 13,1).

Празнујући Хрстово рођење, које је човека прославило, радосно ускликнимо са пасћирима, зајевајмо са анђелима, поклонимо се са Мудрацима Рођеноме Богу и благодарност одајмо

Богомладенцу који је сишао с неба да нас уведе у Царство небеско.

Молимо се новорођеном Богомладенцу да у години која долази буде мање немира а више мира, мање мржње а више љубави, мање неслоге а више слогe и сваког благослова Божијег. На Вас, децо наша духовна, призивамо благослов Божији да у миру и љубави са Богом и људима прославише новорођеног Богомладенца, поздрављајући једни друге радосним Божићним поздравом:

МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ ! ВАИСТИНУ СЕ РОДИ !

Dano u Patrijar{iji srpskoj, u Beogradu, o Bo`iju 2004. godine.

Va{i molitvenici pred Bogomladencem Hristom:

Arhiepiskop pe{jki, Mitropolit beogradsko-karlova~ki i Patrijarh srpski
PAVLE i arhijereji SPC

ARTEMIJE

**Po milosti Bo`ijoj pravoslavni Episkop
Ra{ko-prizrenski i kosovsko-metohijski**

Својој духовној деци

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА

"Svetlost nam zasija, Hriste Bo`e,
Tvojim dolaskom. Svetlost od Svetlosti,
O~evo Sijawe, svu tvar si obasjao. Stoga,
Sve {to di{e hvali Te, jer Ti jesi i bio si
Ikona slave O~eve, Koji si iz djeve zasijao,
Bo`e, pomiluj nas".
Stihira na "Gospodi vozvah..."

Обасјани шом исконском Свешлoшћу, драга децо духовна, као некада пaсћири у ноћ Вишлeмској, ево и нас поново сабраних око наших храмова, око наших огњишћa и наложених бадњака, да у радoсћи духовној поново дочжекамо и прославимо долазак Бога на земљу. Рођење Богомладенца Христa уноси радoсћ у сваки дом, у сваку душу, а нарoчићо у чисте и безазлене душе невинe деце. Божић је по прeимућству децију празник. Богомладенац Христос је њима најближи, и они Га најбоље разумеју и најлакше прихваћају.

Владика Артемије у Грачаници

немоћи и несавршенствa, да би помрачене грехом душе просветио својом незалазном свешлoшћу и даровао живој вечни у Царству Небеском.

Ми хришћани, верујемо и знамо: Долазак Христa Слaсннeљa у свету у корену је изменио људски живој и саму нашу природу. Ми више нисмо робови греху, но слободне слуге Божије. Ми се не плашимо бурних стихија овога свећа, јер имамо шихо прнстннншћe у Царству Христовом. Ми више нисмо сами у овом свету, јер је "С нама Бог", Који нам пружа своју руку у помоћ.

Тиме се једино објашњава и ова духовна радoсћ која зрачи са Ваших лица, браћо и сестре, иако већ годинама живимо лишени снoљашње слободе, људских прaва, и свега онога шћо је за нормалан живој пошребно. Ту радoсћ Божића, нишћa не може да помући. Чак ни сва стнрадања и невоље кроз које ми на Косову и Метохији прoлазимо већ пуних пeћ и по година, а нарoчићо ове последње године. Тешко је било преживећи 17. март, и све оно шћо је после шћога уследило. Поменуло се, не повраћило се. Но, све је шћо наш народ усћео да издржи захваљујући само јакој вери у Госћода Христa, надом на милoсћ и правду Божију, којој на крају припада шћријумф и победа.

Сачуваћи пак храбрoсћ у шћаквим шћешким условима није могуће без шћврде вере у Промисао Божји, који води сваког човека и целе народе ка снaсењу. Ошуда, радoсно предавање Божанском Промислу свога живојa, непрекидна благодарносћ Богу и ващрена молнщва која иде из дубине душе, јесу дарови које ми, попуш вишлeјемских

Мудраца, шћреба да прннесемо своје Снaсннeљу. Ми смо хришћани призвани на савршенствo, јер смо сащричасни Свeсавршеном Богу. "С нама је Бог" значи да смо ми дужни да будемо пример вере, наде и љубави у овом духовно једном и колебљивом свету. "С нама је Бог", и нека Он делује кроз нас

Владика Артемије благосиља налагање бадњака у порти манастира Грачаница

Ми сада поново прослављамо рођеног у Вишлeјему Божанског Младенца. "С нама је Бог" кличе свећа Црква. Народи који седе у шћами и сенци смрћи, "видеше свешлoсћ велику, јер Младенац се роди, Син нам се даде, јер је с нама Бог". Сишавси с неба, Госћод је показао себе људима, да би исцелио људске

свуда, где је људима потребна помоћ и речима и делима.

Прослављајући рођенога на земљи Сјасишеља свећа, треба да знамо да Господ увек пребивајући са Црквом Својом и у Цркви Својој, дарује нам многе духовне радости. Прејораћа се црквени животи. Све је више народа, нарочито младих, активних, љуних енергије, који почињу да се штруде на њиви Христовој. Прилив младих у наше манастире, који себе посвећују на службу Богу и своме роду, јесће нешто што улива наду и поверење да је заиста "С нама Бог". Осћанимо и ми верни Богу и његовој свећој Цркви, осћанимо испрајни на нашим огњиштима да се не угасе. Угашено огњиште је најдубљи гроб, из кога нема васкрсења.

У овој духовној радости, браћо и сестре, желимо да Вам честитамо и настуйајућу Нову 2005. годину, са вером и надом да нам она буде благословена, да донесе више мира, слободе и правде међу људе на земљи. На почетику ове нове године треба да се сећимо и речи свећог апостола Павла који говори: "Невоља и шуга на сваку душу човека који чини зло... а слава и часћ и мир свакоме који чини добро" (Рим. 2, 9 - 10), како бисмо се шоком

Бадње вече су посебно радосно прославила деца у грачаничкој цркви кроз играоказ о Рођењу Христовом

целе године штрудили само у ономе што је добро и Богу драго.

Богороденац Христос да испуни срца наша миром и радости, мудрошћу и надом, вером и љубављу према свима људима, јер је "С нама Бог".

Призивајући благослов Божи на све Вас, поздрављамо Вас поздравом вечне радости

Протосинђел Симеон благосиља бадњак у порти манастира Бањска
МИР БОЖИ! - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

БАДЊИ ДАН У ГРАЧАНИЦИ

Православни хришћани широм свећа који следују јулијанском календару данас славе бадњи дан. По штрадицији, Српска Православна Црква Бадње вече прославља свечаношћу благосиљања и налагања бадњака који симболизује долазак Христa Богороденца, шотлошу и свећлосћ његовог рођења. Као и широм свећа где Срби живе на Косову и Метохији, у свим манастирима и парохијским црквама оджано је и ове године свечано благосиљање и налагање бадњака. Његова Свећлосћ Патријарх српски Павле који борави у манастиру Пећка Патријаршија вечерас је благословио налагање бадњака и пожелео сестринству и присујним верницима мир и благослов Божи.

У манастиру Грачаница налагање бадњака је штрадиционално обављено у манастирској шотли у присујству Његовог Пресвећенства епископа рашко-призренског и косовско-метохијског Аршемија. Владика Аршемије се обрашћо бројним верницима који су се окупили да радосно прославе навечерје Божића следећим речима.

"Празник рођења Господа Исуса Христа је празник мира, празник радости, празник прашћања када нас богороденац Христос окућља око своје Вишлејемске ђеине, око јаслица у којима се родио. Од слављења Бога, од прадавања себи вољи Божијој зависи и мир нас унутрашњи и мир сљољашњи. Онај

Божићној литургији у Пећкој Патријаршији, присуствовао је и премијер Коштуница

човек који слави Бога, он у себи има душевни мир, а људи који славе Бога они између себе имају мир", казао је владика Аршемије. Рођењу Христовоме највише се радују деца јер је богороденац пре свега дошао деци нашој и они осећају њега као свога вршњака, као себи блискога и свога великога пријатеља, али се овом празнику радују и сви осћали, казао је Владика Аршемије.

Владика је верницима честитао Божић и пожелео да га наредних година Срби са Косова и Метохије славе у већој слободи, у миру и већем благосћању. Након његовог обраћања, најмлађи су у играоказу "Вишлејемска ноћ" на свој начин исћричали причу о рођењу Господа Исуса Христа.

Свечано налагање бадњака у манастиру Високи Дечани обавио је викарни епископ лиљански Теодосије у присујству монаштва и гостлију који су за ову прилику сћигли из разних крајева Косова и Метохије као и других делова Србије.

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ СЛУЖИО СВЕЧАНУ БОЖИЋНУ ЛИТУРГИЈУ У ПЕЋКОЈ ПАТРИЈАРШИЈИ

У свим манастирима и парохијским црквама на Косову и Метохији јушрос су служене свечане Божићне литургије. Патријарх српски Павле, служио је свећу архијерејску литургију у Пећкој Патријаршији где је синоћ присуствовао налагању бадњака. Он је сестринству и присујном верном народу из метохи-

јских енклава пожелело мир и благослов Божији речима:

"У овом светом храму који су преци наши пре више сто година подигли, у коме су се молили и они, и у време мира и у време ратова и у доба невоља и тешкоћа и мука. И ми се молимо у овоме храму молећи се сину Божијем да пошаље мир у ове крајеве на Косово и Метохију и у нашој земљи и целом свету. Мир нам је потребан свима и правда и слобода потребна нам је свима и Господе сине Божији који си се на данашњи дан родио, узео грехе свију људи од постојања света, а пошто грех доноси смрт ти си свесно узео и смрт на крсту ради нас да нама дарујеш живој вечни. Помози нам Господе да издржимо на путу

изградњу основне школе како би живој почео нормално да се одвија. Исти проблем премијеру су изнели и мештани Брестовика.

ЕРП КИМ Инфо-служба
Грачаница, 06. јануар 2005.

БОЖИЋ У ГРАЧАНИЦИ

Владика Артемије служио је божичњу литургију са својим свештенством и верним народом у манастиру Грачаница. Јушарња служба и велико повечерје су обављени у манастирској катели св. Максима исповедника а литургија у манастирској цркви.

Након литургије, на којој се причестио велики број верника и

Долазак Патријарха у Дечане

швоме до краја јер си ти рекао, "ко издржи до краја њај ће се спасити". Господе, мир даруј свима ња и нама, потребна нам је у овим крајевима свима, и нама и Албанцима и свима људима који овде живе. Потребна нам је слобода и правда зашто се теби молимо Богу истине, правде и љубави, подржи нас пољуби све људе добре воље да издрже и да буду сведоци Тебе и Твога имена, Твоје правде у овоме свету који је сав у шрулежи. Нека вам је срећан данашњи дан, данашњи празник и Христос се роди. Бог благословио и свако добро даровао. Амин!"

Божичњој литургији у Пећкој патријаршији шакође је присуствовао премијер Србије Војислав Коштуница са својим сарадницима. Премијер се након литургије обратио и представницима медија пожељиви свима срећне божичне празнике.

Он се у краком разговору задржао са мештанима Брестови-

Патријарх Павле сече славски колач у част Јосифа Обручника заштитника манастирске дуборезачке радионице

нарочишо деце, владика је делио божичне поклоне најмлађима. Поклоне су обезбедили разни донашори, међу којима и амерички КФОР. Током литургије рукоположен је нови свештеник, ошац Горан Ковић (рођен 1964. у Прњавору, Босна), који ће дужности парохијског свештеника обављајти међу Србима повраћеницима у

Његова Светост Патријарх Павле, епископ Теодосије и дечански јеромонаси на светој архијерејској литургији у манастиру Високи Дечани, 8. јануар 2005

ка, Гораждевца и метохиских повраћеничких средина. Они су се премијеру пожалили на лоше услове животи. Повраћеници из Белог Поља код Пећи предложили су премијеру да помогне

Епископ Теодосије поклоња Патријарху Павлу, у име дечанског братства, икону белог анђела

Осојанској долини. Ошац Горан је прешходне недеље рукоположен за ђакона на дан св. Игњатија Богоносца, шакође у манастиру Грачаница.

Након свете архијерејске литургије епископ Артемије је приредио традиционални божични ручак за бројне госте и поклонице и пожелио им мир и благослов од новорођеног Богом-

ладенца Христѧа.

ПРОСЛАВА БОЖИЋА У ДЕЧАНИМА

У манастиру Високи Дечани божићну литургију служио је викарни епископ Теодосије. Божићној литургији и свечаном ручку поред више од стоину гостију присуствовао је шеф УНМИК-а г. Сорен Јесен Пейтсен са сарадницима.

Пейтсен је након посете Дечанима кренуо у Пећку Патријаршију како би божићне празнике прославио Патријарху Павлу и свим верницима СПЦ. У току писања овог извештаја управо је у току сусрет између Патријарха и шефа УНМИК-а.

У Пећкој Патријаршији није дошло до сусрета између Пейтсена и премијера Кошћунице још је српски премијер пре доласка шефа УНМИК-а већ отишао у правцу Београда.

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ У Манастиру ВИСОКИ ДЕЧАНИ

Његова Светлост Патријарх српски Павле данас је боравио у манастиру Високи Дечани где је служио свешту архијерејску литургију на празник Сабора Пресвете Богородице. Његовој Светлости саслуживао је епископ липљански Теодосије са јеромонасија манастира Дечани. Након свеште Литургије Патријарх Павле је пресекао славски колач у часи Јосифа Обручника (који се иако је данас слави) заштитника манастирске

Епископ Теодосије у Манастиру Зочиште

дуборезачке радионице.

Након свечаног ручка Патријарх Павле је обишао иконописачку и дуборезачку радионицу као и манастирску економију интересујући се за свакодневни живот монаха у манастиру. Епископ Теодосије, настојао је да пронађе начине за побољшање живота монаха у манастиру. Епископ Теодосије, настојао је да пронађе начине за побољшање живота монаха у манастиру.

У знак благодарности на овој посети поводом божићних празника епископ Теодосије покљонио је Патријарху Павлу у име дечанског браћства икону белог анђела, рад монаха манастира Високи Дечани желевши му изобилје мира, духовне радости и укрељења у његовом архијерејском раду.

У поједневним часовима Његова Светлост је отишао у Пећку Патријаршију где 9. јануара служи архијерејску литургију на шрећан дан Божића.

ЕРП КИМ Инфо-служба

Дечани, 08. јануар 2005.

ИНТЕРВЈУ ЕПИСКОПА ТЕОДОСИЈА ЛИПЉАНСКОГ

БОЖИЋНА ПОРУКА ЕПИСКОПА ТЕОДОСИЈА: Ако желимо да променимо на боље свешћу око себе, треба на првом месту да почнемо да мењамо сами себе кроз покајање, кроз свешће врлине. То је јеванђелски џуз који се разликује од оросвешћених "револуција" у којима људи хоће да промене друге, а нису спреми да се суоче са собом и својим недосићима. Господ Христос је дошао на земљу управо да би као Бог остваривши његовом у људској природи победио силу смрти и створеној природи подарио бесмртност. Он од нас не тражи ништа што сам није учинио. Даје нам своју помоћ, али и тражи нашу сарадњу. Зато је Божић, као и сви други црквени празници, прилика да се подсетимо Христовог подвига и узмемо "свој крст и кречемо за њим" знајући да је то једини џуз који води у

ДА МЕЊАМО САМИ СЕБЕ КРОЗ ПОКАЈАЊЕ И ВРЛИН

У прилогу дослављамо два интервјуа, за Вечерње Новости и крагујевачку Независну Светлост које је поводом празника Рођења Господа Христѧа дао настојао манастира Високи Дечани, епископ Теодосије Липљански.

С Долази још један Божић за СПЦ и српски народ на Косову и Метохији. У каквом расположењу свештенство, монаштво и верни дочекују празник Христовог рођења?

И поред изузетно тешких услова у којима монаштво и преостали српски народ живе на просторима Косова и Метохије, и ове године, као што је то било и последњих пет година, Божић ће се, ако Бог да, прославити свечано у једној тихој духовној радости. Вера у Христа, који је, родивши се од Пречисте дјеве Марије, дошао у овај свешћу да победи силу смрти и донесе вечни живот и нама на Косову и Метохији, даје наду да неправда и насиље, које је овде сада присутно, неће трајати до века. Молимо се Богомладенцу Христу да Својом божанском свешћу просветли сва срца помрачена мржњом, а онима који пате и страдају подари снагу и ширљече да на свему благодаре Господу, и у добру и у невољу.

С Кад са осматрачнице у коју се претворила СПЦ на Косову и Метохији баците поглед на овај део Србије, шта данас видите?

Најпре бих се осврнуо на живој српског становништва у овом делу Србије. Косово и Метохија је за нас данас заиста "долина плача". Док свуда, широм Европе људи живе у миру, овде се и даље наславља етничка и верска дискриминација. Срби су лишени слободе живота, што најтеже јодносе управо они најмлађи, који би требало да се највише радују животној. Више српских села је данима без струје на врло ниским шемјературама, и даље се пале српске куће, а хиљаде наших прогнаника још не могу да се враће на своја огњишта и обнове их. Заиста, данас на Европском континенту нема овакве владавине безаконја и тако грубог неопштовања основних људских права, и још је зачуђујуће да цивилизовани свешћу шолерише овакву ситуацију.

Из овакве перспективе и са наше "осматрачнице" СПЦ и њен верни народ са ових простора гледају са надом у своју браћу у осталим деловима где Срби живе, како у оштрабини, тако и у иностранству, и поручују да не забораве своје духовне корене, своје свешће и све нас који по цену свог живота желимо да сачувамо наше историјско наслеђе и овде опстанемо у ово тешко време. Косово и Метохија је жива ризница српског историјског памћења и духовног идентитета и Срби, где год они живели, морају да буду свесни својих духовних корена без којих неће моћи да сачувају своје биће.

С Како гледате на Ђосифов предлог да се за наше манастире и цркве на шипарској територији обезбеди тзв. "атоски" модел, по коме би имали сличну аутономију као што је имају манастири на Светој Гори?

О Шаквом решењу заштите наших свешћа, без обзира на

коначни сџаџус Покрајине, говорило је до данас више угледних личности. "Аџоски модел" је веома специфичан и он се одлично примењује у једној брајској и православној земљи, као што је Грчка, на чијој се џериторији и налази Света Гора. За примену џог модела Грчка влада даје своју џуну подршку и до сада није било никаквих сметњи, ниџи препрека у његовом осџваривању. Посџоји џоџиуно разумевање и сарадња са обе сџране и Грчка држава у свему џомаже Светој Гори да она задржи своју ауџономију, коју већ вековима има.

За заџиџиџу и сџаџус наших манаџира на џосџторима Косова и Метохије, "Аџоски модел" би могао да џослужи само као џимер, али се не би могао у џоџиуности применити, имајући у виду услове и окружење у којима се данас овде живи. Оно што би било реалније за нас јесџе да се наши највреднији културно-историјски сџоменици, као део евројске културне башџине од џосебног значаја, сџаве џод џосебну заџиџиџу Савета Европе и да се низом закона и џројиса они на џај начин заџиџиџе. Тако би наше светиње, џоџуџ Пећке Паџријарџије, Грачанице, Дечана, Светих Архангела и других, и даље осџали срџски православно манаџири, са нашим монаџтвом које би живело у њима. Поред осџалих, бригу о њиховој заџиџиџи преузела би и наша држава, али не обавезно на непосредан начин због џосџојеђих услова, него можда џреко Савета Европе, што јој нико и никада не би могао да осџори. Јоџ један важан асџекџ овог модела, џоред сџварања екџтериторијалних заџиџиџних зона џод контролом Евројских институција око наших светиња, предсџављао би и безбедоносно џрисусџтво које сада џосџоји у виду војних снага КФОР-а, које би се бринуло о реализовању оваквог модела заџиџиџе. Оно је неџходно све док се коначно не усџосџави џуна владавина џрава и закона, што је овде на овим џосџторима до

међународно џрисусџтво је неџходно да би се џо осџварило. Свако решење које би донело џаџу и бол једном делу сџановниџиџа Покрајине не може бити џрихваџљиво решење ни за Цркву. Када се сџворе нормални услови за досџојансџвен живоџ свих грађана, сигуран сам да ће се џроблем коначног сџаџуса много лакше решити него што је џо било до сада. За сада, ниџи међународни факџори, ниџи локалне заједнице нису много дојринели оваквом решењу, али не смео губити наду и џреба чврџто радити на џоме јер је овакав сџав једино исџраван и џред Богом и џред џудима. Заџо га и ми као Црква на овим џосџторима чврџто заџиџујемо.

S Да ли лидери других цркава и верских заједница на Косову и Метохији заиста раде на помирењу, или је то фраза на коју се више нико не осврће? Какви су објективно данас односи СПЦ, католика и муслимана на Космету?

До сада је било више сусреша џредсџавника СПЦ са лидерима других верских заједница на Косову и Метохији. Међуџим, од речи се није џрешло на дело и већ џеџ година видимо да џе заједнице или не желе или нису у могућности да ничим олакшају џоложај наше Цркве и њеног верног народа. Посебно нас боли чињеница да џоједини предсџавници римокатоличке заједнице џјорно својаџају наше светиње. Наши манаџири које су џодигли свети Немањиџи су део срџске културне башџине, али џрипадају и свим џудима добре воље. Иџак не можемо дозволити да се над овим светињама врџи ревизија исџорије која дирекџно води ка џроџеривању свега што има срџско и православно обележје на овим џосџторима. Ако албанске верске заједнице џрикубе снаге да исџоџиџу нас и нашу културну башџину не видим разлог заџо не бисмо могли да сарађујемо као добре комџије.

Владика Теодосије са Патријархом Павлом на Божићној литургији у Дечанима

S Италијанима у саставу међународних снага прво је додељен Орден Светог Саве, да би се потом рекло да је на подручју под њиховом контролом највише светиња порушено. Иде ли једно с другим?

Лично могу да џосведочим да су иџалијански војници из састава КФОР-а на овим џосџторима од јула 1999. године до данас много учинили на џоџоџи и заџиџиџи, како наших светиња, џако и џреосџалог верног народа. Чињеница је и џо, да је много наших цркава и домова униџтено у џом џериоду, али не смео џревидети околности џод којима се све џо догодило. Проџорционално, у односу на осџале крајеве, у Метохији је и било највише наших светиња, џа се џако може рећи да је у иџалијанској зони одговорности највећи број цркава и срушен. Пре доношења коначног суда, иџак џреба имати у виду и џо, колико је реч о дирекџној одговорности џојединих држава и народа, који учесџују у КФОР-у, а колико одговорности џрипада другим међународним чиниџцима, који непосредно руководе џперацијама на џосџторима Косова и Метохије.

Да се неким случајем наш срџски народ 1999. године организовао и осџао у Метохији, а добро знамо да је бивши режим Слободана Милошевиџа својом десџрукџивном џолиџиком највише дојринео њиховом егзодусу са ових џосџтора, Иџалијанима би било много лакше да сачувају срџске домове и светиње. Они су више џуџа и сами рекли, да им је лакше бранити и сачувати кућу или цркву у којој се живи, него ону у којој нико не борави.

Свети Архијерејски Синод је своју захвалности и џризнање иџалијанској јединици "Фолгоре", која је 17. марта сачувала Паџријарџију, Дечане, Гораждевац и др., изразио доделом ордена Светог Саве, како за оно што су сачували, џако и за сву

данас било џешко осџварити.

S Око евентуалне поделе Косова, мишљења су доста подељена; неки су да се територија дели, неки су против тога, неки заступају тзв. "повољну поделу". Какав је Ваш став у вези с тим? Који је статус за нас прихваџљив?

Владика Арџемије је више џуџа изнео јасан сџав да наша Црква не џрихваџа џоделу Косова и Метохије. Немогуће је џоделиџи један џосџтор који је у својој целиности дубоко уџкан у биће срџског народа, нашу исџорију, духовности и кулџуру. Решење за Косово и Метохију радије видим у сџварању, џре свега, услова за живоџ свих сџановника без обзира на њихово еџничко или верско џорекло. Чврџта владавина закона и

пoмoћ, пpедусрeђљивoсћ и људскe врлинe кoјe су итaлијaнски војницe пoкaзaли у шoм нaјшeжeм и судбoнoснoм шpенушкy зa све нaс кoји oвдe живимo. Тo пpизнaњe њимa шpебa дa бyдe ујeднo и пoдстaцкa дa убудућe нaстaвe јoш усрднијe сa својoм пoдршкoм зaштити свeштинa и нaрoдa и пoсeбнo oмoгућe пoврaщaк пpогнaникa нa својa oгњишћa.

С Кaкo oбjaшњaвaтe чињеницу дa је у мaнaстиpу у кoјeм стe игумaн нeкoликo Итaлијaнa пpишлo Пpавoслaвљу? Штa је биo мoтив, кaкo су сaми људи жeљу зa тим oбjaснили?

Дo сaдa је у нaшeм мaнaстиру сaмo јeдaн Итaлијaн oдлучиo дa пpиступи Пpавoслaвнoј Цркви. Oн дaнaс живи у Итaлији кaкo aктивни пpавoслaвни хpишћaнин. Свaкoднeвнo oсeћaмo дa нe сaмo Итaлијaни, вeћ и други ситpaнци кoји нaс пoсeћују, пoкaзују дубoкo дивљeњe пpema пpавoслaвнoј шpaдицији и вepи. Тoмe у мнoгoмe дoпpинoси нaшa oштвoрeнoсћ пpema њимa, кaкo и нaш

Игуманија Манастира Соколица мати Макарија

мoнaшкe живoш и гoстпoпpимствo, сa чимe сe они свaкoднeвнo кoд нaс сусрeћу. Мнoги oд њих сe дoписују сa нaмa и сaзнaју дa је пpедaњe кoјe вeкoвимa чувa Пpавoслaвнa црквa истoвpeмeнo и oнo истo пpедaњe из њихoвe пpoшлoсти, кoјe сe дaнaс мoжe видeти у кaштaкoмбaмa, дрeвним црквaмa Римa и нa југу Итaлије. Бyдући дa Пpавoслaвљe дубoкo пoшћује слoбoду свaкe личнoсти ми сe нe бaвимo пpозeлитизмoм, aли смo сипрeмни дa изaђeмo у сусрeш свимa oнимa кoји сe интeрeсују зa нaшy вepу.

С Aкo бистe пoднoсили "рaпoрт" o oбнoви пoрушeних црквa и мaнaстиpа, кaкo би тaj рaпoрт изглeдao?

Oд јунa 1999 дo дaнaс уништeнo је 140 пpавoслaвних црквa и мaнaстиpа. Дo сaдa је oбнoвљeнa сaмo јeднa црквa, у сeлу Oсoјaни, кoјe сe нaлaзи пoд нeйoсрeднoм зaштитoм шпaнскoг кoнтингeнтa КФОР-a, a зaхвaљујући пoмoћи пpавoслaвнe брaћe из Грчкe. Нaкoн мaршoвских нeрeдa кaдa су зaбaљeни мaнaстиpи Дeвич и Св. Aрхaнђeли, зaхвaљујући нaјoримa влaдикe Aршeмијa кaкo и дoнaштoрa из пpавoслaвнoг свeштa Епaрхијa рaшкo-пpизрeнскa је дeлимичнo oбнoвилa кoнaкe зa живoш мoнaшћвa у oвa двa мaнaстиpа. Нaдaмo сe дa ће oбнoвa oстaлих згpaдa бити нaстaвљeнa и убудућe. Пoрeд шoгa, oд нoвeмбpа, ујpкoс шeшкoћaмa, шeчe и oбнoвa кoнaкa у мaнaстиру Св. Врaчa у Зoчишћу кoд Oрaхoвцa. Aкo Бoг дa, нaрeднe гoдинe oчeкyјeмo дa би сe мoглo пoчeти сa гpaдњoм и пoрушeнe црквe у oвoм мaнaстиру. Искрeнo сe нaдaм дa ће, aкo бeзбeдoнoснa ситyaцијa шo дoзвoли, динaмикa oбнoвe бити убрзaнa и дa ће сe сивoрити услoви зa пoврaщaк нaшeг вepнoг нaрoдa у своје дoмoвe. Пoврaщaк пpогнaних је вeoмa вaжaн фaктoр oд кoгa зaвиси и oбнoвa пoрушeних црквa у кoјимa су сe они кpишћaвали и Бoгу мoлили. Дo шaдa мoжeмo дa oчeкyјeмo дa ће oбнoвa хpомoвa бити мoгућa нaјвeћим дeлoм шaмo гдe су сe Срби вeћ вpащили и гдe сaми мoгу дa учeствују у шoмe.

Увeрeн сaм дa ће сe вepни нaрoд, кaкo шћo је шћo билo и мнoгo пyћa у пpoшлoстим, пoнoвo oкyпити oкo својих свeштинa, јep и нaрoд и свeштинe мoгу дa пpeживe и oйстaну сaмo oндa кaдa сe нaлaзe јeдни пoрeд других, пoшћo они чинe јeднy нeрaздeљивy цeлинy.

ЕРП КИМ Инфо-служба
Грaчaницa, 07. јaнуap 2005.

Пoвoдoм Бoжићa, зa Дaнaс гoвoри игумaнијa мaнaстиpа Сoкoлицa мaти Мaкaријa (Oбpaдoвић)

НИЈЕДНО ЗЛО НИЈЕ ИЗВАН НАС

Мaнaстир Сoкoлицa (14. вeк), иaкo скривeн крaјњим јyгoзa-пaдним, нeствaрнo чудесним oбрoнцимa Кoјaоникa, у сeлу Бoљeшину, нa пoлa пyћa измeђу Трeјчe и Звeчaнa, у гoдини кoјa је изa нaс биo је у жижи свeштскe умeштничкe јaвнoстим. Нaјпpе је чувeнa ситaшћу Бoгoрoдицe Сoкoличкe гoстoвaлa у њyјoршкoм Мeтpопoлитeн мyзeју у oквирy излoжбe "Визaнтијa - снaгa и мoћ", a пoшoм је игумaнијa oвoг сpедњoвeкoвнoг мaнaстиpа мaти Мaкaријa (Oбpaдoвић) гoстoвaлa у Aмeрици сa својoм излoжбoм кoјијa фрeсaкa "Грaчaницa, зaрoбљeнa лeйoшa aнгeлскa". Пoвoдoм Бoжићних пpизникa мaти Мaкaријa зa Дaнaс гoвoри o својим aмeричким искуствимa, икoнoписaњу, живoшy нa Кoсoвy и Мeтoхији, улoзи Црквe нa oвoм пpocтopимa.

Хемичар међу иконописцима

Игуманија Макарија, у свeштy Милица Обрадовић, родом је из Ситалаћа. Студије хемије завршила је на Природно-математичком факултету Београдског универзитета, где је и магистрирала. Доктораћ хемијских наука сипекла је на Универзитету у Љубљани, истe гoдинe кaдa је ујoзнaлa свoг дyхoвнoг oцa сaдa пoкoјнoг влaдикy Дaнилa (Кpстичићa). У Блaгoвeштeњeскoм мeтoхy свeштoгoрскoг мaнaстиpа Симoнo-Пeйтpа нa Хaлкидику пpoв-

Манастир Соколица

Задужбина челника Мусе

Мaнaстир Пoкрoвa пpесвeштe Бoгoрoдицe, у нaрoду пoзнaшћ кaкo Сoкoлицa је сpедњeвeкoвнa српскa свeштинa нaјвepoвaњим-je из вpeмeнa пpе Кoсoвскe биткe. Вepује сe дa је Сoкoлицa зaдyжбинa чeлникa Мyсe, зeштa кнeзa Лaзaрa, чијoм је сeштpом биo oжeњeн и oцa брaћe Мyсичићa. Пpвoбитнoј цркви, нaршeксу из 14. вeкa, кaснијe пpидoдaшћa је и пpипрaшћa, a измeђу двa свeштскa рaшћa сaгpaђeн је и звoник. Нa фaсaдaмa, нaрoчитo сeвepнoј, урeзaн је вeликo брoј цршeжa људи, живoштинјa и ситaрих зaписa. Oд живoштисa из 15. вeкa сaчувaни су сaмo дeштaљи. Икoнoштисa сy изрaдили зoгpaфи рускe сликaрскe шкoлe 1926. гoдинe, дoк сy рyчнo рaђeнa кaндилa дeлo сaдaшњeг пoглaвaрa СПЦ, пaштpијaрхa Пaвлe из вpeмeнa дoк је биo eйскoј рaшкo-пpизрeнски. У мaнaстирскoј ризници чувa сe нeкoликo изузeтнo вpeдних књигa: руски Псaлтир (1653), Мoлeбник (1838) и "Зaвoмaјe oглeдaлo", шћaмaнo нa бyгaрскoм јeзику (1816).

Ипaк, нaјпoзнaшћијa дpагoцeнoшт Сoкoлицe је чувeнa ситaшћу Бoгoдицe сa Хpисћoм кoјa је, пpema пpедaњy, "пpе 500 гoдинa дoлeштeлa из Бaњскe, ситaлa нa дрвo и пoзвaлa нaрoд дa шћy пoдигнe црквy", шћo сe слaжe сa пpeштoштaвкaмa дa је пpенeштa из зaдyжбинe крaљa Милуштинa у вpeмe шћурских нaјaдa. Игумaнијa Мaкaријa и мoнaхићe бaвe сe икoнoписoм и пpeвoђeњeм свeштoштaчкe литeрaштурe. У сoкoличкoј икoнoписaчкoј рaдиoници нeгују свој ситил, визaнтијскo сликaрштвo 14. вeкa, јep смaштpају дa је у икoнoпису Визaнтијa шћaдa дaлa свој вpхунaц. "Oвaј мaнaстир је мoждa јeдaн oд нaјсирoмaшних Српскoј пpавoслaвнoј цркви. Ми нeмaмo ни пaрoхију, ни имaњe, aли

ела је осам година, где је, поред осталог, изучавала византијску уметност. Иконописачка радионица овог манастира, у коме се замонашила 1978, данас је најпознатија и најугледнија сликарска радионица у Грчкој. У међувремену дипломирала је и на Теолошком факултету Аристотеловог универзитета у Солуну. Важи за полиглоту, мада нерado говори о шоме.

У Србију се вратила 1982. и неко време радила у атељеу академског сликара Драгомира Јашовића, где се упознала са казеинском техником, да би две година касније почела самостално да ради. Осликала је део крстионице Саборне цркве у Призрену, параклиса Сабора српских светитеља у Пећкој патријаршији и народне црквене у манастиру Жичи. Православном иконографијом бави се од 1976. и њене иконе налазе се широм света, од Грчке, до Синаја и Аустралије. Бави се и копирањем икона и илустравањем књига. Члан УЛУПУДС на позив послала је 1986, а три године касније почела је да ради са монахињом Антонином (Баранац) са којом је излагала у Београду и Приштини. Од 1991. живи и ради у манастиру Соколице. Последњих година имала је више изложби у оштрабини и иностранству.

S Колико се монашки живот у Соколице променио од доласка међународне мисије на Косово и Метохију?

- Монашки живот је лепоша Божија, анђелско појање, душа изабраних и као вечна истина, вечна доброта и врхунска слобода је ван свих ушцаја. Тешкоће збијају редове монаха, чине их дубљим, духовнијим, оданијим Богу и Божијој истини. Монашки живот је трајанство: у шешким околностима он се расламсава и досиже божанске висине. Манастир Соколица је имао Божији благослов да не страда ни у прошлом рату, ни у једном рату пре њега. Милосива рука Богородице, у чијој градини живимо, сачувала је и нас и оне који нас чувају: прво припаднике данског батаљона, а после маршовских догадаја истоверне православне Грке. Ни због бомбардовања, када је непосредно нашу околину погодила велика НАТО бомба, која је оставила крајер девет мотара широк, као ни због ратних и послератних дејстава није изоставаљено ниједно богослужење. Духовни мир и спокојство монаха је свременски атрибут његовог постојања. Кад знаше да је изнад свега Бог, да се изван њега не може ништа учинити, да вас без његовог доушћења нико не може ни родити, ни убити, онда лако можете да се предаше његовој Свешој Вољи имајући дубоко поверење да Он сам зна шта је за вас најбоље.

И сами знаше да смо оне шешке 1999. трчали да сасавамо манастир Девич и Бог га је сада сасао. Трчали смо по околним српским селима да помажемо угроженима, захтевали смо да се пушеви за шипаре не граде поред српских кућа и у шоме смо усевали. Трчале смо по заворима да олакшамо паће љаћеника..., али смо увек остале монахиње и наш манастир је увек био манастир. Саосећале смо се са страдалицима, па су нас шако наша духовна страдања још више приближила Богу. Припаднике међународних мисија смо увек примали по Божијој заповести да љубимо једни друге. Њихове посеће нам одузимају доста времена, али како лепа реч ошвара и гвоздена врата, уважавајући их као људе и безбедно проповедајући своју страну истине, рекла бих да вршимо знан ушцај на њих, неку врсту мисије за српску страну.

S У време доласка мисије КФОР 1999. током спасавања сестринства манастира Девич, у извештају владике Артемију, записали сте да сте се при-

ликом проласка кроз Србицу молили Богу да "нам опрости грехе наше због којих је допустио да се све ово догоди". Колика је на нама одговорност за све ово што се на Косову и Метохији догодило и догађа?

- У шешком данима великих личних искушења, а посебно у данима искушења нације којој припада, монах самокрјично полази од себе самога: колико је он узрок и колико је починилац. Ниједно добро и ниједно зло у овом свету није изван мене, није изван вас и свих нас заједно. Ми имамо одговорност за све што се догађа под овим Сунчевим сводом, без обзира да ли смо директно укључени у догађаје или не. На Косову и Метохији су у прошлом рату са свих страна вршена недела. Рат је велика несрећа, поруг достојанству човеком, где је жртва велики љаћеник, а рекла бих да је починилац још већи. Рат мења психологију људи. Велики срд и још веће кајање пројима цело моје људско биће пред злочинима које су на Косову и Метохији вршили појединци, припадници нашег народа. Ти нељуди су урљали име Србиново, кривица је сваљена на цео српски народ, а ми се никада нисмо довољно оградиле од тих појединаца и назвали их правим именом. И данас се утркујемо ко ће пре

и са више дећаља свету да објави истину о хладњачама, пошљеним аутобусима и гробљима... Зар све ово није велика национална срамота, грех који ваице за покајањем?

S Недавно сте у Америци имале изложбу копија фресака "Грчаница, заробљена лепота анђелска". Можете ли нешто више да кажете о путу, утисцима о Америци и сусретима које сте тамо имале?

- Изложба копија фресака анђела са сводова Грчанице уриличена је у два велика града Америке: прво у Вашингтону у оквиру редовне годишње Конвенције Конгреса српског уједињења, а заштим и у једном од предграђа Сан Франциска, у оквиру српске хришћанске заједнице у Сарајоги.

Експонасти изложбе јесу део мог уметничког прегнућа и моје српске монашке душе, дубоко одређене за истину великог, можда чак васељенског страдања Срба на шеришорији која је одувек била наша, која је освећена најорима наших великаша, наших краљева, као и обичног српског човека, оног који се бори за своје огњиште, свој дом и будућност своје деце. Сликајући анђеле са грчаницких висина, наравно са оним шаленшом који ми је Бог дао, желела сам да души посматрача оставим значајно пишање:

да ли народ који поседује овакву лепошу анђелску, која је за очи нас Срба са Косова и Метохије и очи свих Срба заробљена, може да буде геноцидан народ? Не, мој народ није шакав. Појединци се не смеју поштовешити са народом. Мој народ је свешосавски народ, мирољубив, крошак, пун љубави и ошрошјаја.

Америка јесте земља високе демократије и јесте мајка свих народа који у њој живе слободно без било каквих националних или верских оштерећења. Пре свега, Америка је земља вредних људи. У овом контексту ошшти стимуланс је да ћеће бити награђени према резултатима нашег рада, дакле да радише за себе и своју породицу. У Америци сам срећала наше људе, припаднике грчке дијаспоре, као и оне који себе смаштрају Американцима, али мислим да су моји најзначајнији сусрећи биле моје посеће грчким православним манастирима, а посебно разговор са сшарцем Јефремом који је данас можда највећи духовник православља. Срела сам га у манастиру Свешог Антонија у пуштини Аризоне и од њега добила значајне духовне поуке. Сшарац је за крајко време, само неколико година, у

Соколичка Богородица

Америци основао деведнаест православних манастира у којима живе, како Грци, тако исто и Цркви сам се да је живиш у овим манастирима на завидном духовном нивоу, баш као да је Света гора Аџоска преко њих пружила своје руке на Америку. Ови манастири ће свакако уићицаи на развој духовности у Америци, самим тим и на будућности људи у Америци. Ако овоме још додамо да и ми Срби имамо четири своја манастира, да је у Америци гроб светог владике Николаја Велимировића, да се у Сан Франциску налазе мошти светог Јована шангајског и Сан Франциског и да у Америци постоје још и друге православне светиње, зажелимо Америци да се што више охристинови и ојавослави, јер ће само тако постојати уистину моћна и јака у духу, а што би за њу била врхунска моћ насупрот економској и политичкој моћи које данас јесу, а сутра нису.

Заробљена лепота ангела - копије грачаничких фресака мати Макарије

С По повратку из Америке изјавили сте да ће "ако се Америка буде питала и њена администрација буде хтела, шиптари добити своју државу на древним српским огњиштима". Зашто тако мислите?

- Европа још увек није довољно ојачала да би заштитила историју коју њени народи имају, да би заштитила своје шеришорје, као и народе који у њој живе. Америка је велика сила, "свешки полицајац", Американци су људи који живе и стварају своју цивилизацију на туђој земљи, ошитој од староседелца. Зашто они имају разумевања за шиптаре, који су им, по питању освајања и присвајања туђе, веома подобни. Још увек се могу наћи водичи за америчке туристе по Косову и Метохији под називом "Долина фресака", а зна се коме ће фреске и храмови припадају. Американци су глупи за наше историјско наслеђе и за штаије које поседујемо на земљу нашу. Они су прагматичари. Али, зар и ми сами не шврдимо да није ливада онога ко се на њој родио, него онога чије овце на њој пасу? Дај Боже, да се Американци не умешају у разумевање косовско-метохијског питања.

С Како видите садашњу ситуацију на Косову и Метохији, укључујући и избор Рамуша Харадинаја за премијера, али и понашање Београда?

- Ја сам монахиња, духовно лице и у политику се слабо разумем. Рекла бих да смо са духовне стране ми Срби досиа олошали и као да нисмо свесни историјског шренушка у којем лако можемо да будемо прегажени, бавимо се сићносоственичким интересима... Више је у нас криминалних, но пошћених радњи. И како онда да нас Бог погледа? А Он је јачи и од Америке и од шиптара и од свих нас. Последња реч и по питању косовско-метохијске будућности биће свакако Његова. Рамуш Харадинај је сићна и неважна личност да се око његовог именована за привременог премијера толико узбуркавају страси. Добро је што је званични Београд изнео свој став, а још је боље што су европски моћници, Солана и други, такође изнели своје мишљење. Света ми што се још увек по овом питању на свим нивоима у Београду, па и у целој Србији пројесћивује, као да пајагајски понављамо своју констипацију. Забога, Рамуш Харадинај је само пошник чија ће коначна десћинација бићи Хаг.

С Зашто сте изабрали баш грачаничке фреске као тему и како као уметник објашњавате да у српском народу постоји потреба да се баш тај манастир толико "копира" и преноси даље, у друге делове Србије и света. По њеном узору грађена је црква Светог Марка у Београду, херцеговачка Грачаница у Требињу, америчка Грачаница...

- Несумљиво да је манастир Грачаница веома важан за нас Србе, исто толико колико је храм Ношр Дама важан за Французе.

У Грачаница је исписана историја нашег народа, његова култура, величанство и моћ српских владара и о шоме данас у Србији сви знају. Али, и ван Србије се зна за Грачаницу. Пре више година су ме монахиње грчког манастира са Халкидика молиле да за њих снимим ангеле са грачаничке кућоле да би их оне фрескописале у кућоли њиховог новосазиданог храма. У исто време је и код мене сазрела идеја да насликам копије тих ангела кроз које сам касније у бројним изложбама у земљи и иностранству "приведала" у користи мог српског народа.

С Колико Црква може да допринесе сведочењу истине о збивањима на Косову и Метохији?

- Црква је увек била уз свој народ. Она је објективни посматрач и учесник у збивањима. Када су све стуркшуре власти наустиле Косово и Метохију, Црква је у луку свог епископа, свог свешћенства, монаха и монахиња остала тамо где јесте, да храбри, снажи и помаже свој народ. Сведочење Цркве је истинито и Цркви се верује. Она, не само да је све забележила, објавила у својим брошурама, преко медија укључујући и моћни Интернет, него је и у личним контактима пројавила истину о косовско-метохијском збивањима целом свету па, ко има уши да чује нека чује и ко има очи да види нека види.

С Статуа Богородице Соколичке гостовала је у Америци пре Вас, у њујоршком Метрополитен музеју на изложби "Византија - вера и моћ". Да ли је наша духовна баштина "језик" који странци препознају и колико се тим путем може допринети скретању пажње на збивања на Косову?

- Госћовање сшауе Богородице Соколичке у Америци је имало двоструки значај: прво она је била наш духовни мисионар и друго била је гласник и виђење наше културе, наше уметности и наше снаге. Да, странци то умеју да примеће и осеће. Наша културна баштина је најбољи језик којим можемо говорити о себи. Разрушене цркве и манастири по Косову и Метохији са неоновим културним вредностима јесте језик којим шиптари говоре о себи, својој некултури, своме вандализму... Који ће од ова два језика свеш расћознаи као цивилизацијски, и којем ће се привољети оставимо да будућности пресуди.

Заробљена лепота ангела - копије грачаничких фресака мати Макарије

С Каква су Вам искуства у претходних пет и по година са комшијама Албанцима?

- У шоку ратних година манастир је помагао своје комшије кад код су они за помоћ молили. После рата на сву нашу доброту комшије су нам узвраћале пресецањем воде, ломљењем ограда, сечењем мале скромне манастирске шуме, крађом... а што је најгоре без доказа су нас ошћуживали да смо учествовали у злочинима, чак и да смо их сами чинили. Према њиховој шврдњи, снајпером сам усрмшила двадесет шиптара у селу Жаже, које је од манастира ваздушном линијом удаљено пет километара. Зна се да добар снајпериста, што ја не могу бићи, може да погоди циљ на растојању не већем од два километра.

С Да ли ипак долазе, макар и кришом, да се моле Богородици која је и међу њима веома поштована?

- Шиптари су кш Мајке Божије Соколичке расћознавали као велику светињу. Зашто на манастир нису никада ударили. Знали су да она помаже бездешним сујрузима, па су је посећивали и молили јој се и добијали помоћ. Светиња је у шоме светиња што помаже свим људима који јој се искрено обраћају без обзира на њихову вероисповест. Данас је шиптарима забрањено од стране њихових екстремиста да контактирају са нама. Па ипак, и ови изблиза и они из далека кшкад навраше у манастир помоле се и брзо оду, шрудећи се да их нико не примети.

S Монашки живот на неки начин, ако се тако може рећи "улази у моду", али још увек има доста непознавања и предрасуда. шта по Вашем мишљењу доводи образоване и младе људе у манастир и окреће их ка Богу усред високе технологије и достигнућа савремене цивилизације?

- Млади људи су данас прџзасићени свим удобностима које им цивилизација пружа. Неки су испробали дрогу, други секције ишд. и како нигде нису нашли задовољење својих пражења, приволели су се ономе што је њиховим родитељима деценијама било забрањено - вери православној. Неки су у њој открили истинске вредности, што она и јесте. Уследила је парадоксална ситуација: по питању вере деца су постала учитељи својим родитељима. Монашки живот, као најзвишенији начин живота, постао је при-влачан за младе људе. Не бих рекла да он улази у моду, него да улази у живот људи уколико што манастири поново постају оазе мира и spokoја на неколико дана или за цео живот. Дубоки су духовни пориви који младог човека доводе у манастир и ако он има истински позив за монашки живот, у њему ће и испрајати. Ако се пак неко само "залешео" он ће ошастити. Није срамотно доћи у манастир, провести у њему неко време и најустити га. Защо и постоји испушенички ситаж у којем млади човек испуштује себе, али и манастир прсмапра њега. После три године живота у испушеништву, млади човек је способан да донесе коначну одлуку.

S Где видите данашњу улогу монаштва у Цркви и друштву?

- Манастири су духовне породице у којима се живи по свим пра-вилама вере: у послушности, а кроз молишту и пост. Манастири су најесенцијалнији садржаји Цркве и друштва. Срести истину и правду, дубину и ширину и ванвременске вредности данас можеће само у манастиру, наравно ако се манастир бави својим животом и својим активностима и ако се није ушито у моношоно свило данашњег свећа.

S Како изгледа прослава Божића у Соколици?

- Веруем да се у време величанствених божићних празника манастир Соколица не разликује од осталих наших манастира. Обављамо своја богослужења. У Бадње јутро, после Царских часова задужене сестре одлазе у шуму по бадњак. шума нам је слободна и у њу без страха одлазимо не само по бадњак, него и по печурке у време њихове вегетације. Сви све-чано сачекујемо бадњак, благосиљамо га, као и бад-њаконосце. Дан прлази у последњим припремама за Велики дан. Увече сечемо бадњак. Он се онда на најсвечанији начин уноси у кућу. Символише самог новорођеног Богомладенца... Божић, шо је свечана Литургија, шо је причест, радост, незаборав.

S Шта би била Ваша божићна порука?

- Моја божићна порука свим нашим благочестивим Србима је моје дубоко убеђење да нам другог пућа нема до пућа поврашка у загрљај наше мајке Цркве православне, нема нам будућности без прихватања њених светиш, најсветијих начела: да будемо уистину народ божији, да поштујемо себе, нашу свету прошлост која треба да буде основа за нашу будућност, да не презиремо ни један други народ, да праштамо, да волимо и да се узајамно волимо. Добро би било да наша кришичност постане самокришичност, да мање кришичујемо оне који воде ову Државу и оне који воде Цркву и народ у њој, а да им свима више помажемо да остану истински шрудбеници за наше добро. Уосталом, да овде ушребим речи великог Николаја Велимировића "Дај Боже, да се Срби сложе, умноже и обоже".

Јелена Тасић